

UMEÅ UNIVERSITET

INSTRUKTION - ÄGARANVISNINGAR FÖR UMEÅ UNIVERSITET HOLDING AB

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2021-02-19
Dnr:	FS 1.1-180-21
Beslutad av:	Universitetsstyrelsen
Giltighetstid:	Tillsvidare
Område:	Beslutsstruktur, delegation och organisation
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	FS 1.1-1968-17, beslutsdatum 2017-12-14

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Beskrivning.....	3
2.	Bakgrund	3
3.	Statens ägarpolicy	4
4.	Umeå universitet Holding AB:s verksamhet enligt bolagsordningen.....	4
6.	Avkastningskrav	5
7.	Bolagsstämma	5
8.	Styrelsen	5
	Ersättning till ledande befattningshavare	7
9.	Hållbar utveckling.....	7
10.	Information och återrapportering samt extern rapportering.....	7

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Ägaranvisningarna för Umeå universitet Holding AB syftar till att övergripande reglera hur Umeå universitet utövar sitt ägande i bolaget samt att klargöra vilka krav som ställs av universitetet och de förväntningar som universitetet har på holdingbolaget och dess helägda bolag. Vidare Umeå universitet Holding AB:s agerande i bolag där holdingbolaget är delägare.

Enligt regel för universitetsgemensamma styrdokument ska ett antal perspektiv integreras i nya och reviderade styrdokument vid Umeå universitet. Styrdokumenterna ska också innehålla en analys av dokumentets konsekvenser i ett jämställdhetsperspektiv.

I ägaranvisningarna har samverkansperspektivet integrerats samt även hållbarhets-, och i viss mån jämställdhetsperspektivet. På grund av dokumentets innehåll och natur har inte student-, arbetsmiljö-, tillgänglighets- och internationella perspektiv integrerats i dokumentet.

2. Bakgrund

Umeå universitets ambition är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare av Umeå universitet Holding AB (org.nr. 556525-6061) där samtliga aktier i bolaget förvaltas av Umeå universitet. Ägaranvisningen för Umeå universitets holdingbolag syftar till att övergripande reglera hur Umeå universitet utövar sitt ägande i bolaget. Vidare avser ägaranvisningen att klargöra vilka krav som ställs av universitetet och vilka förväntningar som universitetet har på Umeå universitet Holding AB och dess helägda bolag samt Umeå universitet Holding AB:s agerande i bolag där Umeå universitet Holding AB är delägare.

Ägaranvisningen fastställs av universitetsstyrelsen och formaliseras genom beslut på bolagsstämma. I tillämpliga delar utgör direktiven även riktlinjer för hur Umeå universitet Holding AB ska utöva sin roll som delägare i dotter- och intressebolag. I dessa dotter- och intressebolag ska Umeå universitet Holding AB i dialog med övriga ägare verka för att direktiven praktiseras i tillämpliga delar.

Styrelsen för universitetet eller högskolan är ansvarig för den löpande förvaltningen av statens ägande i holdingbolaget samt för att fastställa förslag till ägaranvisning för holdingbolaget. Ägaranvisningen, som beslutas på bolagsstämman, ska innehålla direktiv till holdingbolagets styrelse för vad bolaget ska uppnå och vilka resultat som ska återredovisas till universitetet eller högskolan. Styrelsen för universitetet eller högskolan bör årligen pröva om ägaranvisningen ska revideras. I ansvaret ligger att i enlighet med aktiebolagslagens (2005:551) bestämmelser utse det ombud som på aktieägarens uppdrag röstar vid bolagsstämman i holdingbolaget. Vidare ska universitetsstyrelsen utse en bolagsförvaltare. Vägledande princip i ägaranvisningen är att undvika upprepningar och dubbleringar av sådant som regleras exempelvis i aktiebolagslagen.

Ägaranvisningen ersätter alla tidigare ägardirektiv efter det att anvisningen fastställts av universitetsstyrelsen.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Statens ägarpolicy

Utöver ägaranvisning har Umeå universitet Holding AB att beakta statens ägarpolicy för statligt ägda bolag och de med denna förenade regler, riktlinjer och koder i relevanta delar. I statens ägarpolicy redogörs för regeringens uppdrag och mål, tillämpliga ramverk och viktiga principfrågor avseende styrning av bolag med statligt ägande. I ägarpolicyn ingår regeringens principer för bolagsstyrning, ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare samt extern rapportering i bolag med statligt ägande. Statens ägarpolicy ska tillämpas i bolag med statligt majoritetsägande. I övriga bolag, där staten är delägare, verkar staten i dialog med övriga ägare för att ägarpolicyn tillämpas.

- Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande (senaste versionen är från 2020 men utkommer årligen). Där ingår riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande samt riktlinjer för extern rapportering i bolag med statligt ägande.
- Svensk kod för bolagsstyrning (senaste versionen är från 2020). God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att bolag för aktieägarna sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Syftet med bolagsstyrning är att stärka förtroendet för de svenska börsbolagen genom att främja en positiv utveckling av bolagsstyrningen i dessa bolag. Tillämpning sker enligt principen "följ eller förklara".

4. Umeå universitet Holding AB:s verksamhet enligt bolagsordningen

Enligt bolagsordningen ska Umeå universitet Holding AB:s verksamhet vara att förvärva, förvalta och sälja aktier och andelar i hel- eller delägda bolag som har till syfte att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete (FoU) för kommersiell exploatering av projekt och kunskaper framtagna eller uppkomna inom ramen för verksamheten vid Umeå universitet, att förmedla uppdragsutbildning samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet. Bolaget kan även bedriva motsvarande verksamhet med andra lärosäten än det egna. Hel- eller delägda dotterbolag får inte, vare sig direkt eller indirekt, bedriva sådan forskning, därmed sammanhängande undervisning eller i övrigt sådan verksamhet som från tid till annan utgör grundläggande verksamhet vid Umeå universitet.

5. Umeå universitet Holding AB:s verksamhetsidé

Umeå universitet Holding AB ska verka för och medverka till kommersialisering av idéer och forskningsresultat genererade av anställda och studenter vid Umeå universitet, genom att såväl stimulera till uppkomst av sådana idéer som att underlätta för dessa idéers kommersialisering både vad gäller uppstart, utveckling och finansiering. Arbetet kan bedrivas genom egen operativ verksamhet, eller genom delägarskap i dotter- och intressebolag eller genom direkt delägarskap i nya lovande företag

Bolaget ska bedriva innovationskontorsverksamhet samt medverka till inkubatorverksamhet, genom att erbjuda anpassad tjänsteverksamhet i samband med kommersialisering och

UMEÅ UNIVERSITET

nyttiggörande av idéer sprungna ur universitetets anställdas och studenters kompetens och kunskap. Vidare ska bolaget medverka till kommersialisering av idéer från lärosätet genom att tillhandahålla investeringsverksamhet i tidiga skeden.

6. Avkastningskrav

Holdingbolaget ska arbeta affärsmässigt och professionellt. Syftet är inte främst att ge ägarna kortsiktig ekonomisk avkastning utan att bidra till samhällsnytta och tillväxt via ökad kommersialisering genom att förvärva, förvalta och sälja aktier och andelar i hel- eller delägda bolag, som har till syfte att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete för kommersialisering av projekt och kunskaper framtagna eller uppkomna inom ramen för verksamheten vid lärosätet samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet.

Holdingbolag stödjer på olika sätt affärsidéer och avknoppningsbolag i tidiga och ofta forskningsnära faser, i skeden där den tekniska och affärsmässiga osäkerheten ofta är stor och kommersiella aktörer mycket sällan kan gå in. Holdingbolagets marknadskompletterande insatser syftar till att göra flera bolag redo och intressanta för investerande kommersiella marknadsaktörer, och därigenom möjliggöra en vidare kommersialisering på nationella och internationella marknader. Verksamheten följs upp bland annat genom att mäta sådant som antalet idéer, patent och nya bolag.

För att holdingbolaget ska kunna vara affärsmässigt och samtidigt marknadskompletterande i dessa mycket tidiga skeden, där osäkerheten är betydande, bör avkastningskravet ligga på en nivå som möjliggör detta främjande av nyskapande verksamhet. Avkastningskravet för Umeå universitet Holding AB bör därför sättas på samma nivå som för andra liknade marknadskompletterande statliga aktörer, som exempelvis ALMI Företagspartner AB. Holdingbolaget bör således bedriva sin verksamhet så att det egna kapitalet på lång sikt bevaras nominellt intakt. Överskott utöver detta bör återinvesteras i Holdingbolagets verksamhet, för att möjliggöra ytterligare marknadskompletterande insatser.

7. Bolagsstämma

Årsstämma ska hållas senast den 30 april. Kallelse till årsstämma och extra bolagsstämma ska ske på sätt som framgår av bolagsordningen. Bolagsstämma ska hållas på svenska. Styrelsens ordförande och verkställande direktören (VD) ska närvara. Universitetsstyrelsen har att utse en person (behörig) att företråda universitetet i dess uppgift att företråda staten vid bolagsstämman. Den som är ledamot i Umeå universitet Holding AB:s styrelse eller anställd vid Umeå universitet Holding AB eller någon av dess hel- eller delägda bolag får inte utses till ombud. Ombud ska utses så att jäv inte uppstår.

8. Styrelsen

Rekrytering och sammansättning

Huvudparten av styrelseledamöterna ska vara oberoende i förhållande till Umeå universitet Holding AB, dess dotterbolag och ledningen i dessa bolag. Nominering av dessa ska ske av en arbetsgrupp som utses av rektor. Det ska särskilt eftersträvas att styrelsen har en jämn könsfördelning, styrelsen

UMEÅ UNIVERSITET

sammansättning bör ligga i intervallet 40 till 60 procent vad gäller män/kvinnor. VD ingår inte i styrelsen.

Styrelsen ska utgöras av ledamöter med erfarenhet från såväl akademisk verksamhet som näringsliv och investeringsverksamhet och besitta den kompetens, erfarenhet och bakgrund som är nödvändig för att bedriva verksamheten på ett framgångsrikt sätt. För samordning och inflytande ska universitetet vara representerat i styrelsen. Detta ligger i linje med den positiva syn på en aktiv och ansvarstagande ägarroll som kommer till uttryck i aktiebolagslagens förarbeten. En jämn könsfördelning av styrelsens ledamöter ska eftersträvas och antalet ledamöter vara sex till åtta personer.

Arvode

Styrelsens arvoden fastställs av årsstämman. Ledamot anställd vid Umeå universitet ska ej uppbära arvode.

Ordförande

Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman. I de fall ordförande är anställd i Umeå universitet Holding AB eller har stadigvarande uppdrag för bolaget ska arbetsfördelningen mellan ordförande och VD klargöras i styrelsens arbetsordning. Ordförande leder och organiserar styrelsens arbete och utgör tillika styrelsens kontakt med universitetet.

Styrelsens uppgifter och arbete

Styrelsen är bolagets högsta förvaltningsorgan under bolagsstämman. Styrelsesammanträden ska ledas av ordförande som utses av bolagsstämman. Styrelsen kan entledigas av bolagsstämman eller avgå på eget initiativ.

Styrelsen utser, anställer och entledigar VD. Styrelsen ska fortlöpande kontrollera VD:s arbete och löpande förvaltning. Styrelsen ska godkänna väsentliga uppdrag som VD har utanför holdingbolaget. VD är föredragande och tillika sekreterare i styrelsen om inte annat beslutas.

Styrelsen ska svara för bolagets organisation och förvaltning. Styrelsen ska se till att bolaget har effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet. Styrelsen ska tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföring, medelsförvaltning och ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsearbetet ska främst ägnas åt övergripande frågor samt frågor av större betydelse för Umeå universitet Holding AB. Styrelsen ska fastställa strategi och verksamhetsplan, som omprövas årligen. Styrelsen ska i en särskild arbetsordning fastställa de närmare villkoren för arbetet jämte instruktion för VD. Arbetsordning, VD-instruktion respektive attestordning ska omprövas årligen.

Styrelsens ansvarar inför bolagsstämman enligt denna instruktion för att bolagets verksamhet:

- Uppfyller de krav som ställs i för bolagets verksamhet relevanta författningar, bolagsordning samt de särskilda ägaranvisningar som meddelats styrelsen av bolagsstämman.
- Uppfyller relevanta överväganden, mål och riktlinjer m.m. som bl.a. framgår av statens ägarpolicy för statligt ägda bolag.

Samråd med ägaren

Inför särskilt viktiga avgöranden ska styrelsen genom ordföranden, samråda med ägaren. Exempel på sådana särskilt viktiga avgöranden kan vara större förvärv eller avyttringar. Vid upptagande av

UMEÅ UNIVERSITET

lån avseende en lånesumma om 50 prisbasbelopp ska frågan därutöver underställas årsstämma eller extra bolagsstämma för beslut.

Utvärdering

Ordförande ska tillse att styrelsearbetet följs upp, och i de fall behov föreligger, informera ägaren om resultatet. Styrelsen ska dessutom fortlöpande utvärdera VD:s arbete. Frågan ska behandlas vid minst ett styrelsemöte per år. VD och andra anställda vid bolaget får inte närvara när frågan behandlas.

Rapportering

Styrelsen ska årligen, enligt anvisningar och vid tidpunkt som universitetet bestämmer, lämna redovisning av bolagets verksamhet till universitetsstyrelsen. Styrelsen ska fortlöpande rapportera koncernens och moderbolagets resultat och ställning till universitetet samt tillse att de krav som ställs avseende redogörelse i universitetets årsredovisning respektive uppföljning av universitetets beslutade mål för bolagets verksamhet kan uppfyllas.

Ersättning till ledande befattningshavare

Styrelsen ska utarbeta riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Dessa riktlinjer ska följa Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande (senaste version från 2020). Det är hela styrelsens ansvar att fastställa ersättning till VD.

Vad gäller ersättning till ledande befattningshavare ska styrelsen särskilt beakta att

- ersättningarna är konkurrenskraftiga men inte marknadsledande
- det finns skriftliga underlag som utvisar bolagets kostnad.

9. Hållbar utveckling

Visionen för Umeå universitet säger att möta omvärldens förändrade krav och förväntningar och driva omställningen till ett hållbart samhälle tillhör Umeå universitetets viktigaste uppgifter. Umeå universitet Holding AB bör integrera miljö- och hållbarhetsaspekter i sin verksamhet med i syfte att bidra till det hållbara samhället och att de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 uppnås.

10. Information och återrapportering samt extern rapportering

Styrelsen ansvarar för att bolagets externa rapportering fullgörs i enlighet med relevanta lagar och regeringens beslutade Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande (senaste versionen är från 2020 men utkommer årligen).